

▶ Varsinais-Suomi
2/2005

PK-YRITYYSBAROMETRI

 Varsinais-Suomen Yrittäjät

 FINNVERA

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometriä kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Syksyn 2005 Pk-yritysbarometri perustuu noin 3400 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Tässä syksyn 2005 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita ja elinkeinoilmastoa. Lisäksi tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, yritysten kasvuhakuisuutta, odotettavissa olevia omistusjärjestelyjä ja maksuhäiriöitä.

Helsingissä 13.10.2005

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät ry

Pauli Heikkilä
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Varsinais-Suomen ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19
12 Pk-yritysten verkostoituminen.....	22
Finnveran yhteystiedot	
Suomen Yrittäjien yhteystiedot	

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden oman yrityksen kannalta paranevan lähimmän vuoden aikana Varsinais-Suomessa ja koko maassa. Varsinais-Suomessa toimivista pk-yrityksistä hieman alle puolet (45 %) ennakoi suhdannenäkymien paranevan ja 6 prosenttia ennakoi suhdanteiden heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät hieman paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Kevään tilanteeseen verrattuna ovat Varsinais-Suomessa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet.

Koko maan ja Varsinais-Suomen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Varsinais-Suomessa suhdannenäkymät ovat lähes kaikkien tutkittujen tekijöiden osalta paremmat kuin koko maassa keskimäärin. Koko maan pk-yrityksiä paremmat suhdannenäkymät alueella on erityisesti liikevaihdon, investointien arvon ja tuotekehityspanostusten suhteen. Tuotantokustannusten kasvua ennakoi saldoluvun mukaan hieman suurempi osuus Varsinais-Suomen kuin koko maan pk-yrityksistä. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Varsinais-Suomessa nyt saldoluvun mukaan samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat alueella samankaltaiset kuin keväällä 2005.

Varsinais-Suomessa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne, yleinen suhdanne-/maailmantilanne ja resurssitekijöistä ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä muut resurssitekijät, kuten raaka-aineet. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 8 prosentilla Varsinais-Suomen pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä kahdella prosentilla, rahoituksen hinta niin ikään kahdella prosentilla ja vakuuksien puute viidellä prosentilla alueen pk-yrityksistä. Varsinais-Suomessa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan hieman suuremman kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,9 prosenttia ja Varsinais-Suomen pk-yritykset 13,5 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Varsinais-Suomen pk-yritykset investoivat koneisiin, laitteisiin ja rakennuksiin. Koko maan tilanteeseen verrattuna alueen pk-yritykset aikovat investoida jonkin verran enemmän koneisiin, laitteisiin, rakennuksiin sekä mainontaan ja markkinointiin.

Varsinais-Suomessa toimivista pk-yrityksistä hieman yli kolmannes (36 %) on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen 12 kuukauden aikana. Koko maan pk-yrityksistä ulkopuolista rahoitusta on hankkinut hieman pienempi osuus, 31 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin ja käyttöpääomaksi. Varsinais-Suomen pk-yritykset ovat hankkineet ulkoisen rahoituksen useimmiten pankista (81 %) ja toiseksi eniten Finnverasta (19 %).

Alueella toimivista pk-yrityksistä 18 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on 15 prosenttia. Kasvun rahoitusta Varsinais-Suomen pk-yritykset aikovat hankkia muun muassa pankista (76 %) ja Finnverasta (18 %). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia tai vaikeuksia rahoituksen järjestämisessä odottaa joka neljäs Varsinais-Suomessa toimiva pk-yritys.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elokuussa 2005.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3402 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 25.7.-1.9.2005. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Varsinais-Suomen osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä pääekonomisti Jarkko Soikkeli ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% ⇒ **saldoluku = + 30%****

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

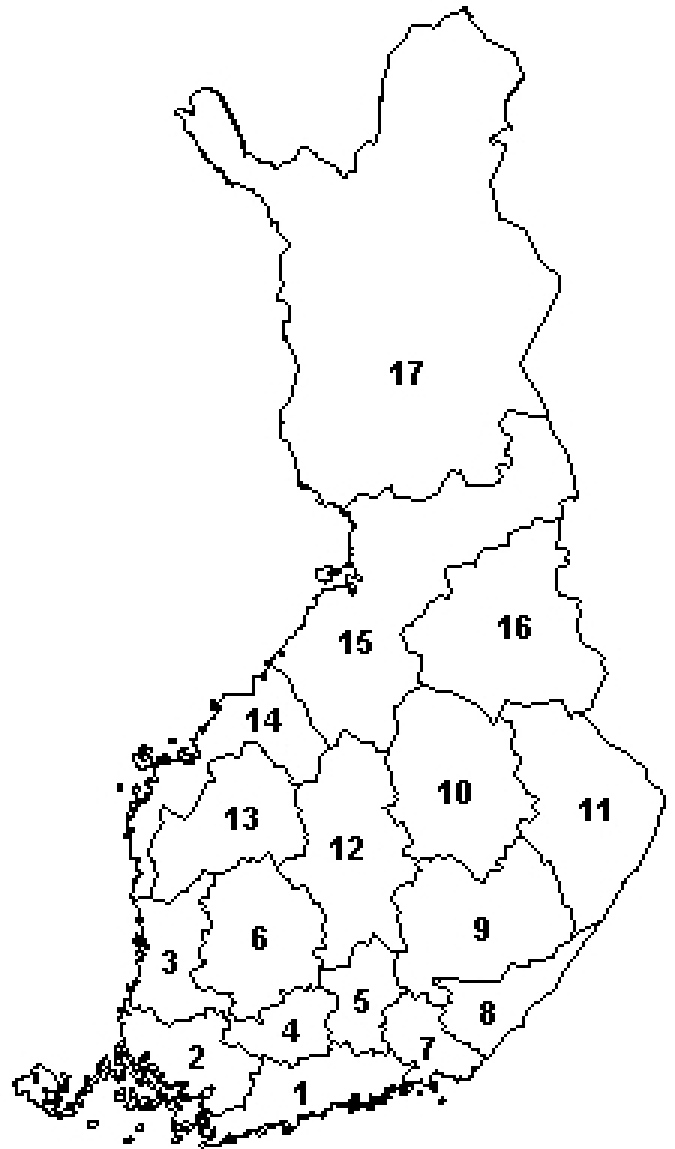
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 2/2005
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	VARSINAIS-SUOMI	261	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	42	16%
	Rakentaminen (TOL: 45)	41	16%
	Kauppa (TOL: 50-52)	77	30%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	101	39%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	155	59%
	5 - 9 henkilöä	46	18%
	10 - 19 henkilöä	32	12%
	20 - 49 henkilöä	22	8%
	50 + henkilöä	6	2%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2004	Alle 0,20 milj. euroa	61	23%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	44	17%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	59	23%
	1,50 + milj. euroa	46	18%
	Ei vastausta	51	20%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	21	8%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	126	48%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	77	30%
	Ei kasvutavoitteita	36	14%
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	0%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	198	76%
	Kyllä	63	24%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	162	62%
	1996 - 2000	45	17%
	2001 - 2005	54	21%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	174	67%
	Palkattu toimitusjohtaja	61	23%
	Muut	26	10%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

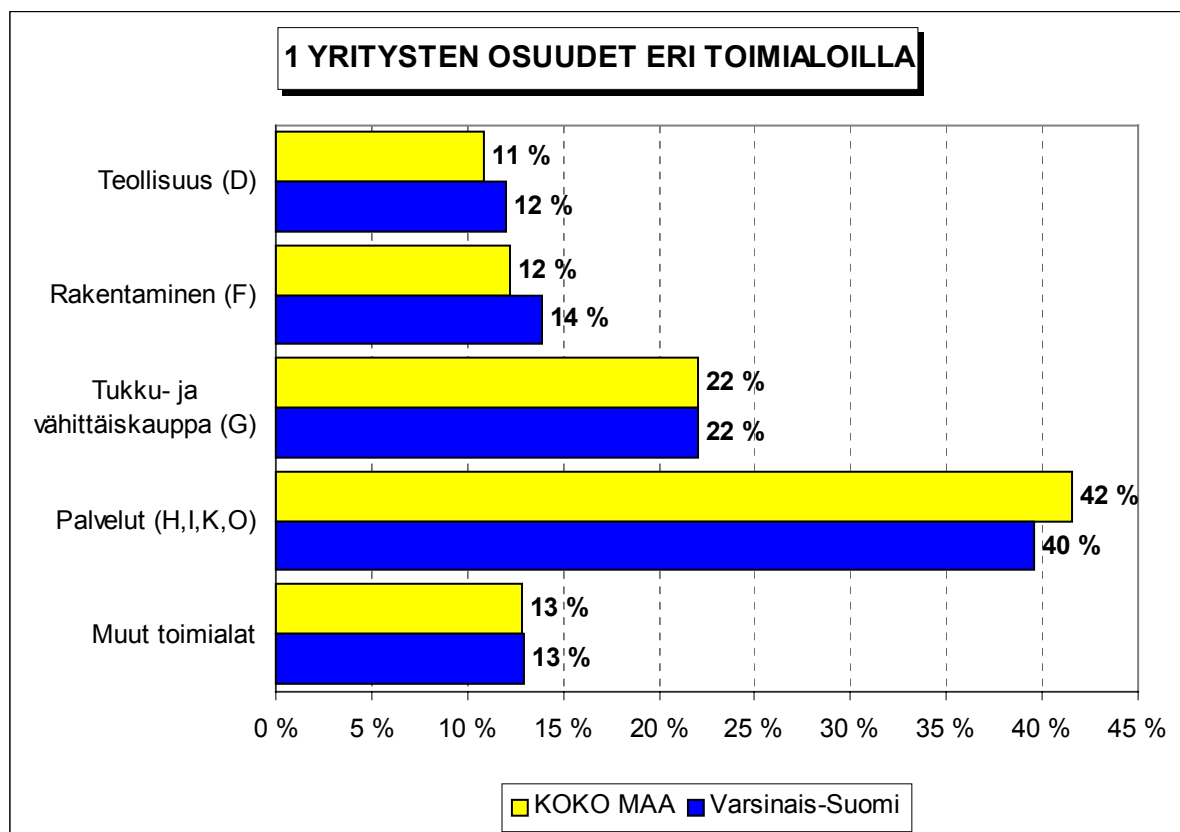

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Varsinais-Suomen ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2003 noin 228400 yritystä. Näistä yrityksistä 21300¹ toimi Varsinais-Suomessa. Varsinais-Suomessa on rakennusalan yrityksiä suhteellisesti enemmän ja palvelualojen yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa sekä tukku- ja vähittäiskaupan alalla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Varsinais-Suomessa lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on suluissa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

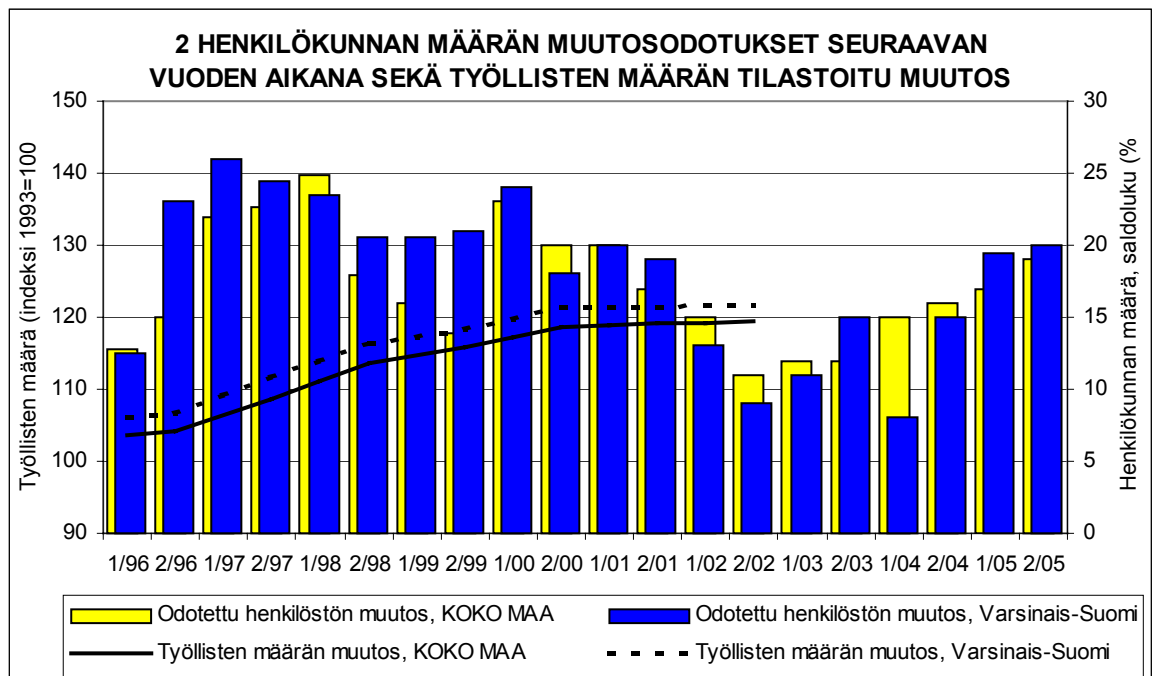
Varsinais-Suomessa olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2002 noin 115800 henkilöä². Työttömyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2004) mukaan koko maassa 7,9 % ja Varsinais-Suomessa 7,5 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	23	73	4	19
Varsinais-Suomi	24	73	4	20

Varsinais-Suomessa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Varsinais-Suomessa nyt saldoluvin mukaan samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat alueella samankaltaiset kuin keväällä 2005 (saldoluku +19 %). Koko maassa ovat henkilökunnan määrän suhdannenäkymät hieman paremmat kuin edellisessä kyselyssä, sillä keväällä 2005 henkilökunnan määrän saldoluku oli koko maassa +17 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Varsinais-Suomen työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Varsinais-Suomen pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2002.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

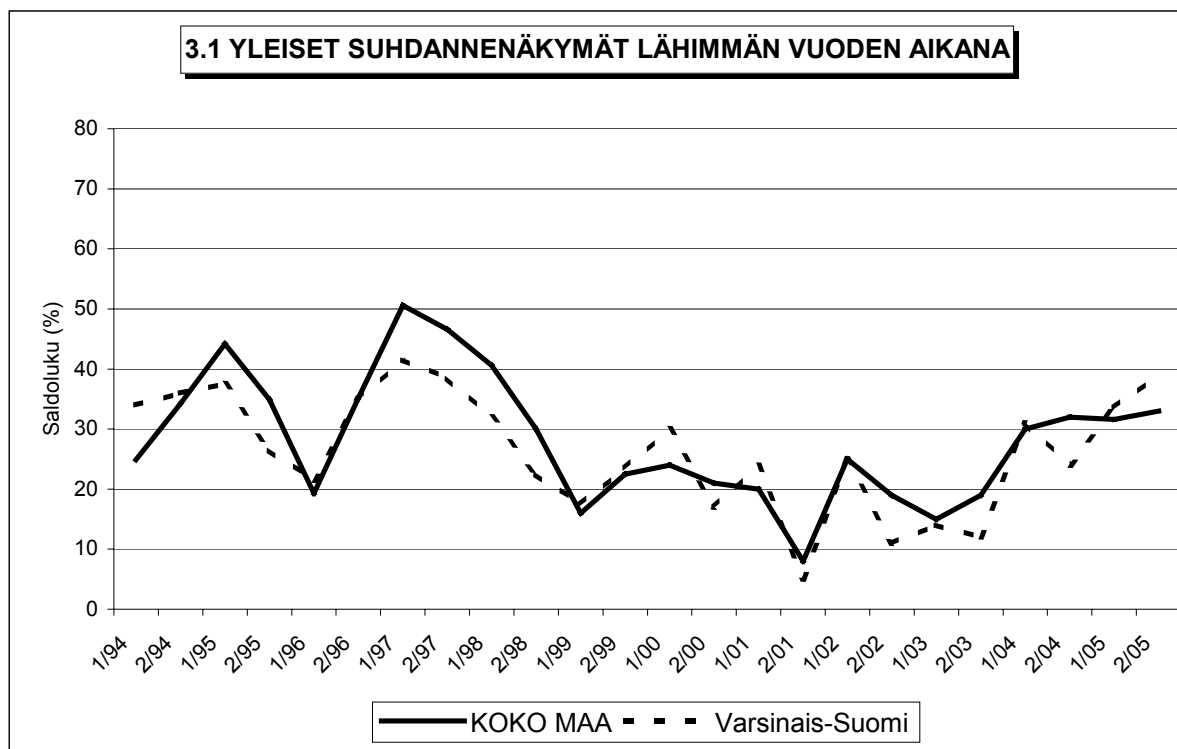
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
	%	%	%	%
KOKO MAA	40	53	7	33
Varsinais-Suomi	45	49	6	39

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden oman yrityksen kannalta paranevan lähimmän vuoden aikana Varsinais-Suomessa ja koko maassa. Varsinais-Suomessa toimivista pk-yrityksistä hieman alle puolet (45 %) ennakoi suhdannenäkymien paranevan ja 6 prosenttia ennakoi suhdanteiden heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät hieman paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Kevään tilanteeseen verrattuna ovat Varsinais-Suomessa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet. Samaan aikaan koko maan pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samalla tasolla kuin edellisen kyselyn aikana.

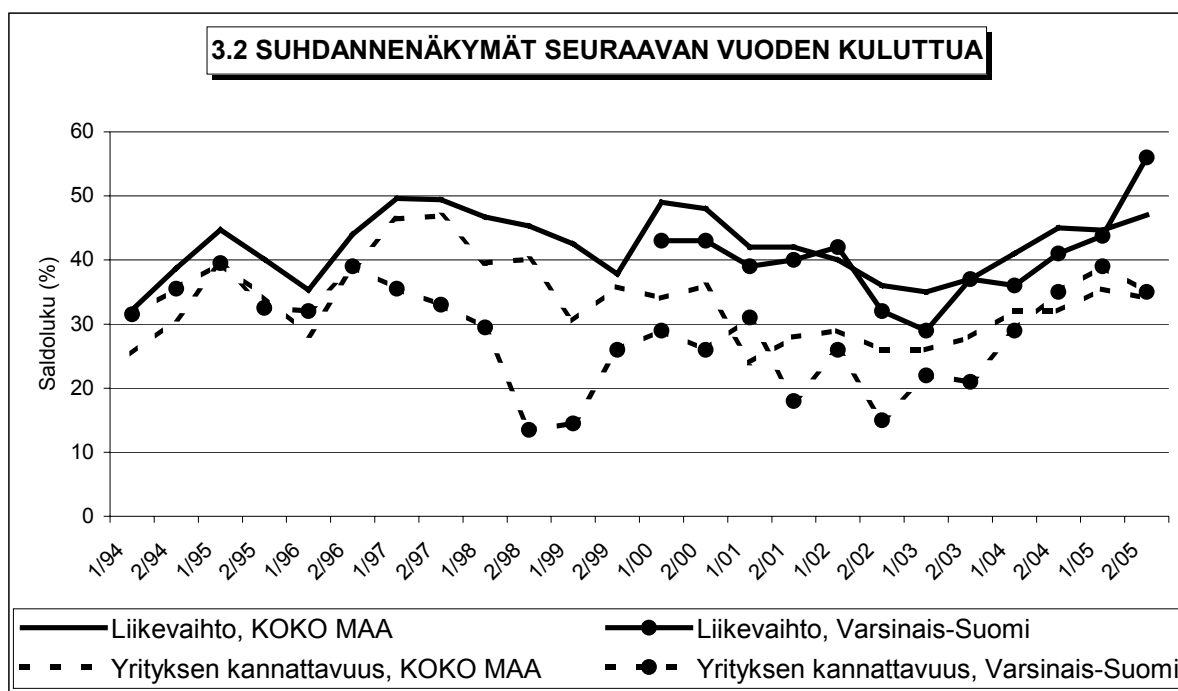
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehityspanostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotantokustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka-varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	55	23	24	10	11	41	42	41
Yhtä suuri	37	66	73	89	88	53	49	56
Pienempi	8	10	3	1	1	6	8	3
Saldoluku (%)	47	13	21	9	10	35	34	38
Varsinais-Suomi								
Suurempi	61	28	27	13	12	44	41	41
Yhtä suuri	34	66	72	86	86	52	53	57
Pienempi	5	7	1	0	2	4	6	2
Saldoluku (%)	56	21	26	13	10	40	35	39

Koko maan ja Varsinais-Suomen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Varsinais-Suomessa suhdannenäkymät ovat lähes kaikkien tutkittujen tekijöiden osalta paremmat kuin koko maassa keskimäärin. Koko maan pk-yrityksiä paremmat suhdannenäkymät alueella on erityisesti liikevaihdon, investointien arvon ja tuotekehityspanostusten suhteen. Tuotantokustannusten kasvua ennakoitiin saldoluvun mukaan hieman suurempi osuus Varsinais-Suomen kuin koko maan pk-yrityksistä.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Varsinais-Suomessa paremmat kuin keväällä 2005. Yrityksen kannattavuuden osalta suhdannenäkymät ovat nyt hieman heikommät kuin edellisen kyselyn aikaan.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

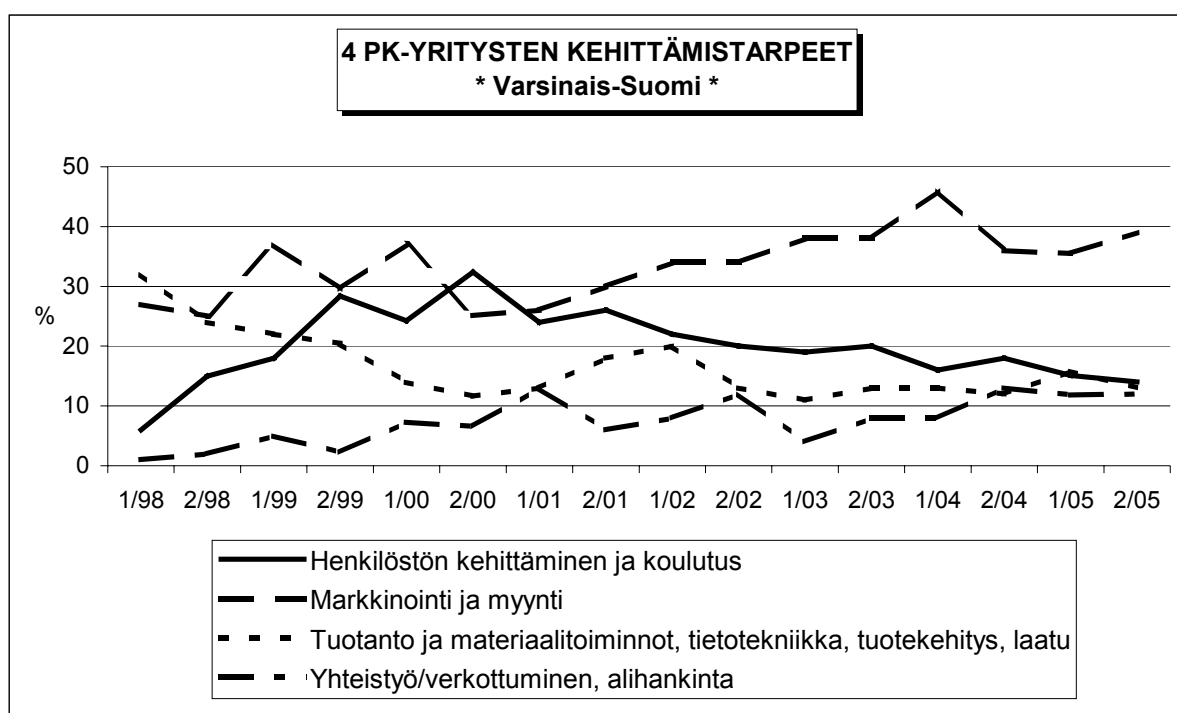
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA	Varsinais-Suomi
	%	%
Johtaminen	5	5
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	17	14
Markkinointi ja myynti	36	39
Vienti ja kansainvälistyminen	2	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	4	4
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	12	13
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	12	12
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	3
Muu	1	1
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	9	7

Varsinais-Suomen pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, seuraavaksi eniten kehittämistarvetta on henkilöstön kehittämisessä ja kouluttamisessa sekä tuotannossa ja materiaalitoiminnoissa, tietotekniikassa, tuotekehityksessä ja laadussa. Alueen pk-yrityksillä on koko maan pk-yrityksiin verrattuna keskimääräistä enemmän kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä ja koko maan pk-yrityksiä vähemmän kehittämistarvetta henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa.

Kevään 2005 tilanteeseen verrattuna on tuotannon ja materiaalitoimintojen, tietotekniikan, tuotekehityksen ja laadun kehittämistarve vähentynyt alueella. Markkinoinnin ja myynnin kehittämistarve on puolestaan lisääntynyt hieman kevään tilanteesta.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

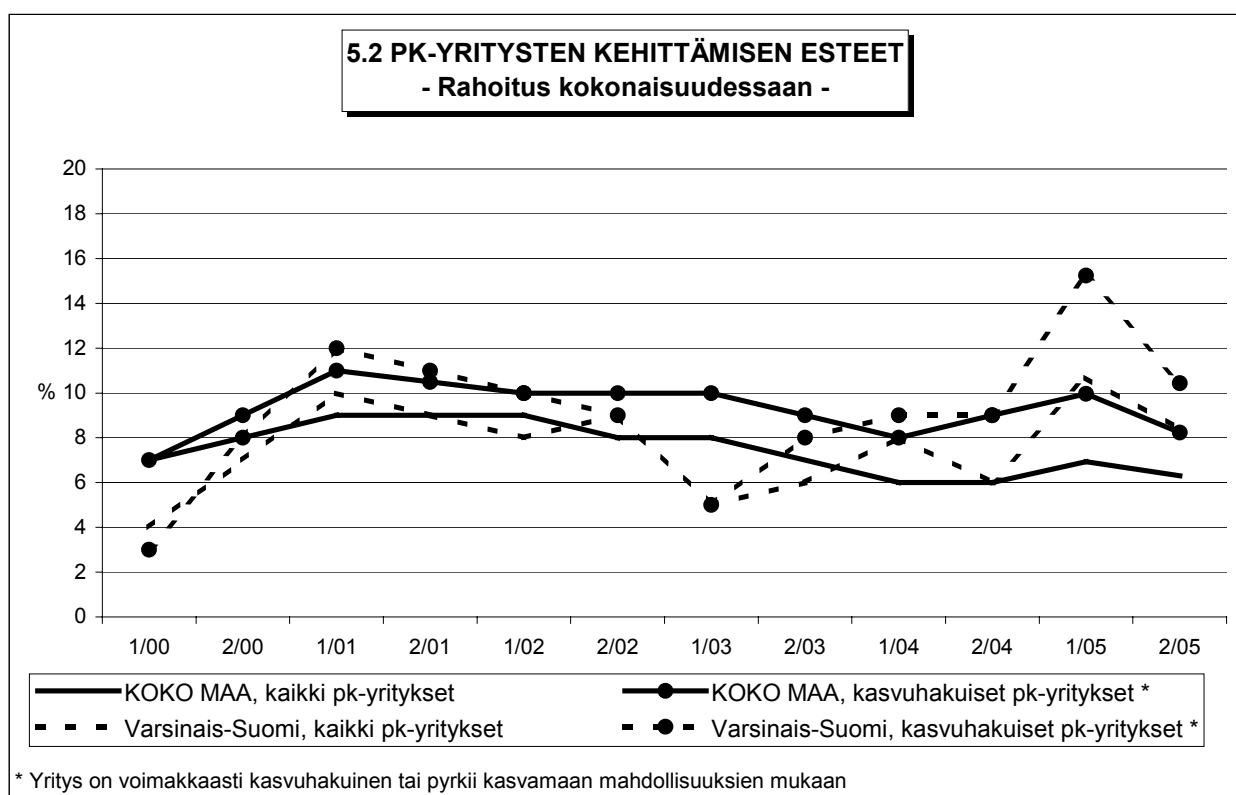
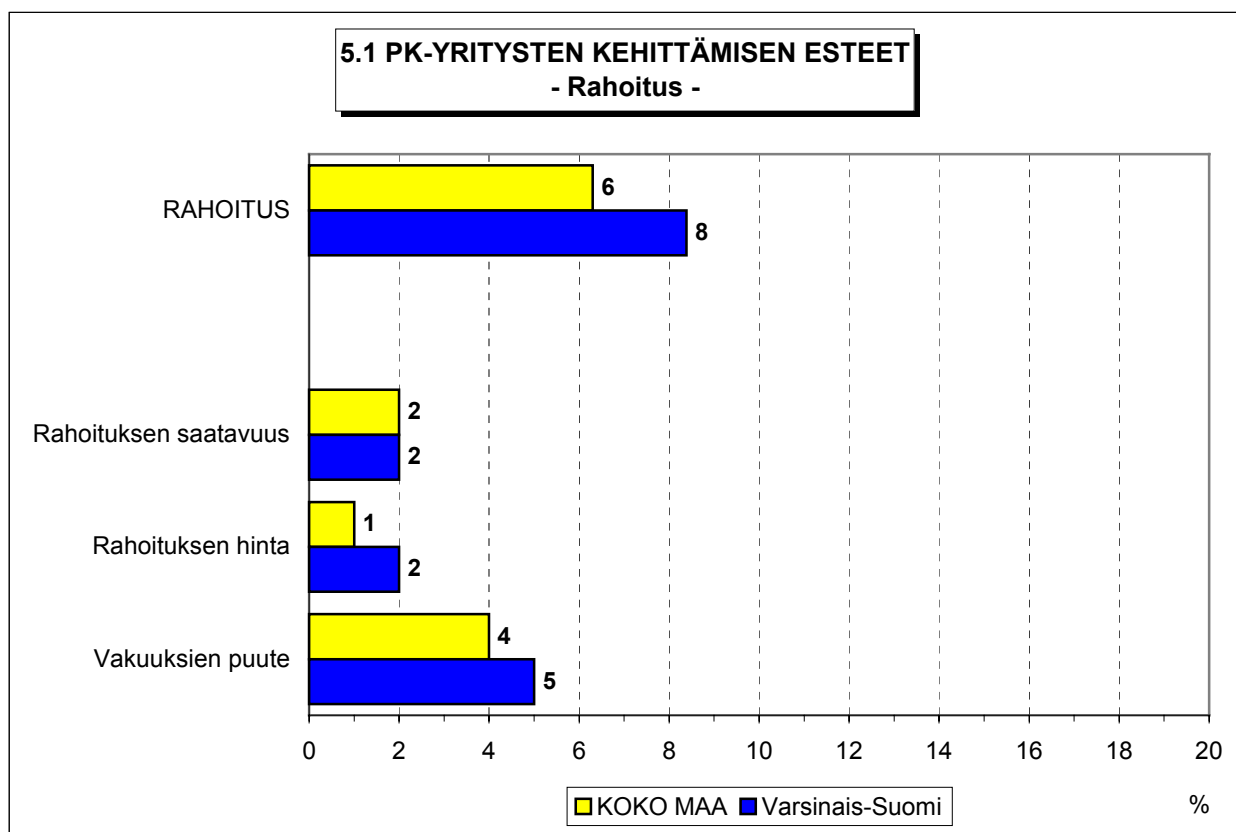
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Varsinais-Suomi
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	5
byrokrazia	3	3
työlainsäädäntö	0	0
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	1	2
KUSTANNUSTASO	12	13
verotus	2	3
palkkataso	2	1
työn sivukulut	4	4
muut tuotantokustannukset	3	4
KILPAILUTILANNE	25	27
kireä kilpailutilanne	17	19
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	2
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	0	0
markkinoita vääristävät tuet	1	0
harmaa talous, konkurssit jne.	1	2
kysynnän riittämättömyys	3	4
RAHOITUS	6	8
rahoituksen saatavuus	2	2
rahoituksen hinta	1	2
vakuuksien puute	4	5
RESURSSITEKIJÄT	17	16
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	9	9
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	1	0
toimitilat	1	0
koneet ja laitteet	0	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	6	6
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	18	19
MUUT TEKIJÄT	6	4
EI OSAA SANOA	10	8

Varsinais-Suomessa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne, yleinen suhdanne-/maailmantilanne ja resurssitekijöistä ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä muut resurssitekijät, kuten raaka-aineet.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 8 prosentilla Varsinais-Suomen pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 2 prosentilla, rahoituksen hinta niin ikään 2 prosentilla ja vakuuksien puute 5 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Varsinais-Suomessa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan hieman suuremman kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Alueella toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta suurempana kehittämisen esteenä kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

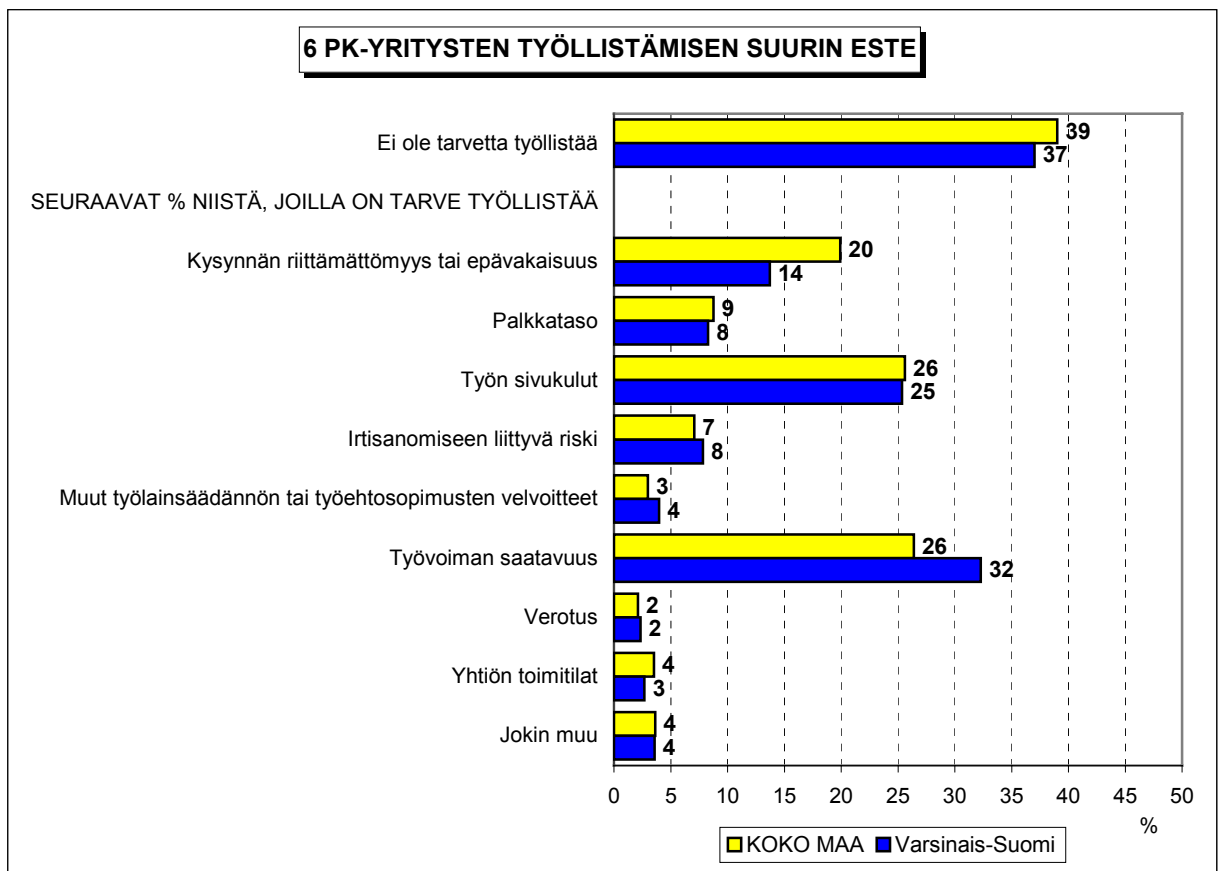
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Varsinais-Suomi %
Ei ole tarvetta työllistää	39	37
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	20	14
Palkkataso	9	8
Työn sivukulut	26	25
Irtisanomiseen liittyvä riski	7	8
Muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet	3	4
Työvoiman saatavuus	26	32
Verotus	2	2
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	4	3
Jokin muu	4	4

Varsinais-Suomen pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet työvoiman saatavuus ja työn sivukulut. Alueella työvoiman saatavuutta pitää työllistämisen esteenä lähes joka kolmas ja työn sivukuluja joka neljäs pk-yritys, jolla on tarve työllistää. Kahdella viidestä koko maan ja Varsinais-Suomen pk-yrityksistä ei ole tarvetta työllistää.

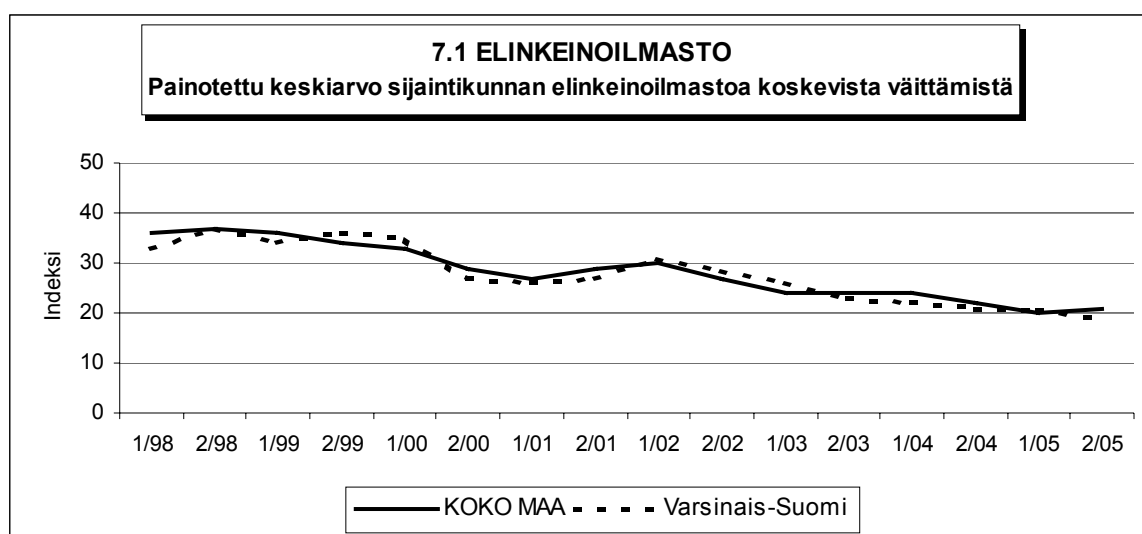

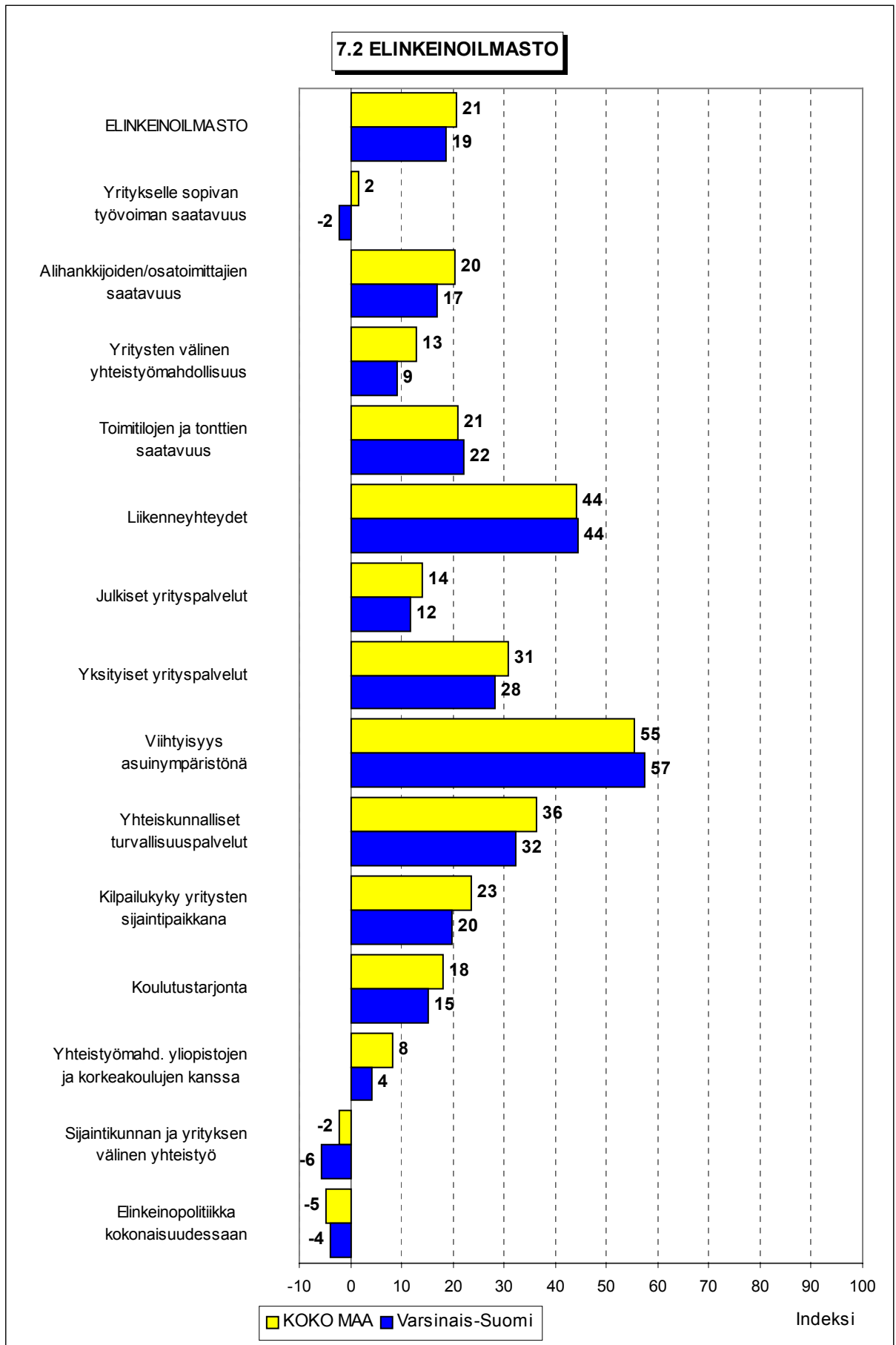
7 Elinkeinoilmasto

Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Varsinais- Suomi
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	2	-2
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	20	17
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	13	9
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	21	22
Liikenneyhteydet	44	44
Julkiset yrityspalvelut	14	12
Yksityiset yrityspalvelut	31	28
Viihtyisyys asuinympäristönä	55	57
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	36	32
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	23	20
Koulutustarjonta	18	15
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	8	4
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	-2	-6
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-5	-4
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	21	19

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Varsinais-Suomessa lähes yhtä tyytyväisiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat alueen viihtyisyyteen asuinympäristönä sekä alueen liikenneyhteyksiin. Suhteellisesti tyytymättömiä Varsinais-Suomessa toimivat pk-yritykset ovat sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön, elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan sekä yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen. Koko maan pk-yrityksiä tyytymättömiä alueella toimivat pk-yritykset ovat erityisesti yhteistyömahdollisuuksiin yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa, yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin, yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen, yritysten välisiin yhteistyömahdollisuuksiin sekä alueen kilpailukykyyn yrityksen sijaintipaikkana. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Varsinais-Suomessa lähes samalla tasolla kuin keväällä 2005.

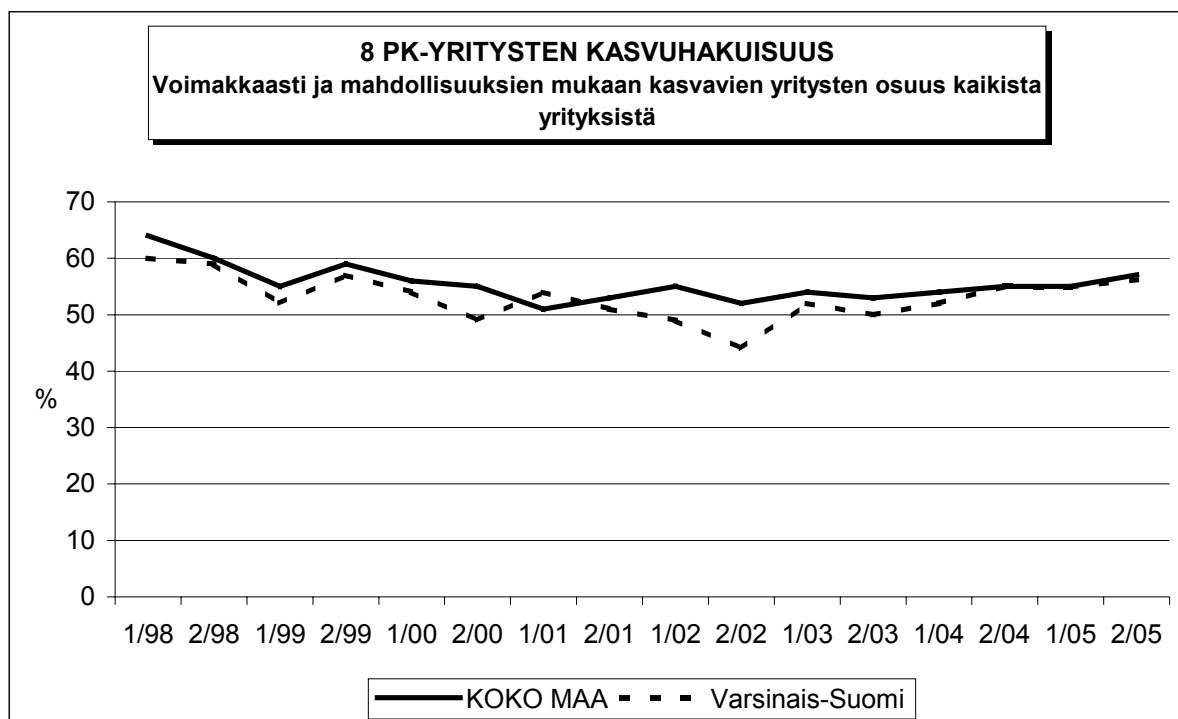
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA	Varsinais-Suomi
	%	%
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	8	8
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	49	48
Pyrimme säilyttämään asemamme	28	30
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	14	13
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	0

Varsinais-Suomessa on suhteellisesti yhtä paljon kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana ei ennakoikään Varsinais-Suomen pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät myynnin ja markkinoinnin lisäämistä ja uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Varsinais-Suomessa yhteensä 56 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on lähes yhtä suuri. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Varsinais-Suomessa pysynyt ennallaan kevään 2005 tilanteeseen verrattuna.

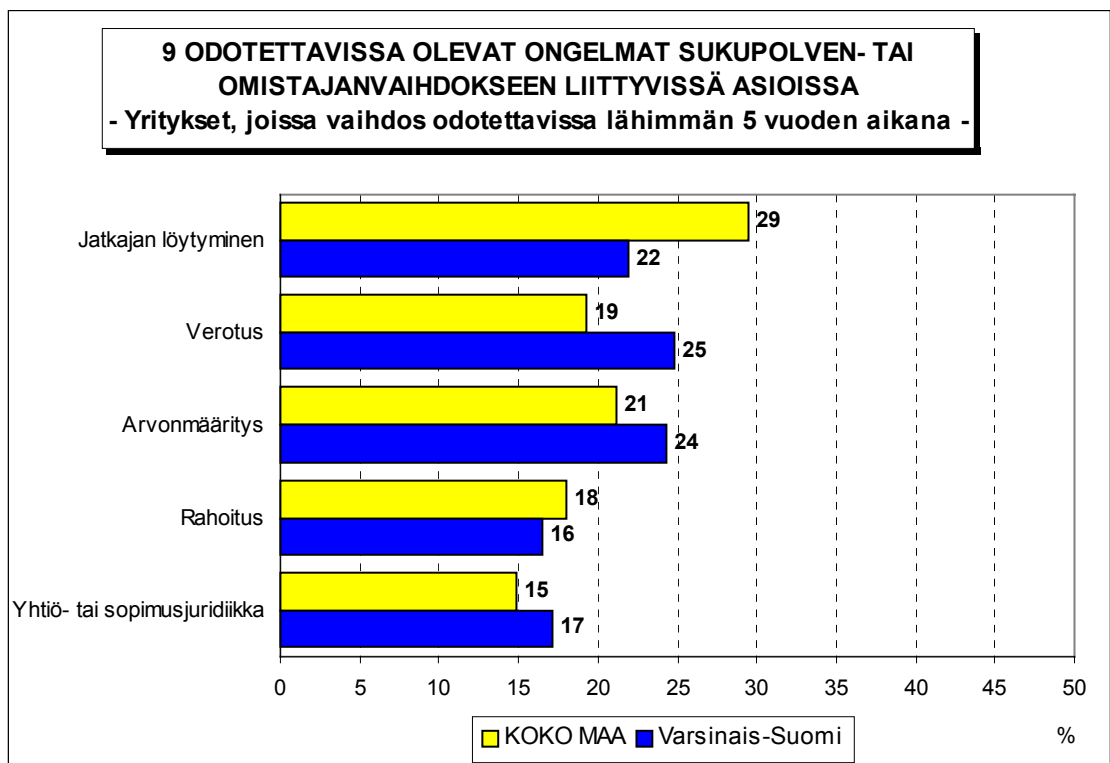
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Varsinais- Suomi %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	84	85
Kyllä	16	15
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	73	71
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	8
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	11	12
Ei osaa sanoa	9	9

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana joka seitsemännessä Varsinais-Suomessa toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut myös joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana joka kuudennessa pk-yrityksessä. Varsinais-Suomessa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa joka viidennessä pk-yrityksessä. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia verotuksessa ja arvonnäilyksessä.

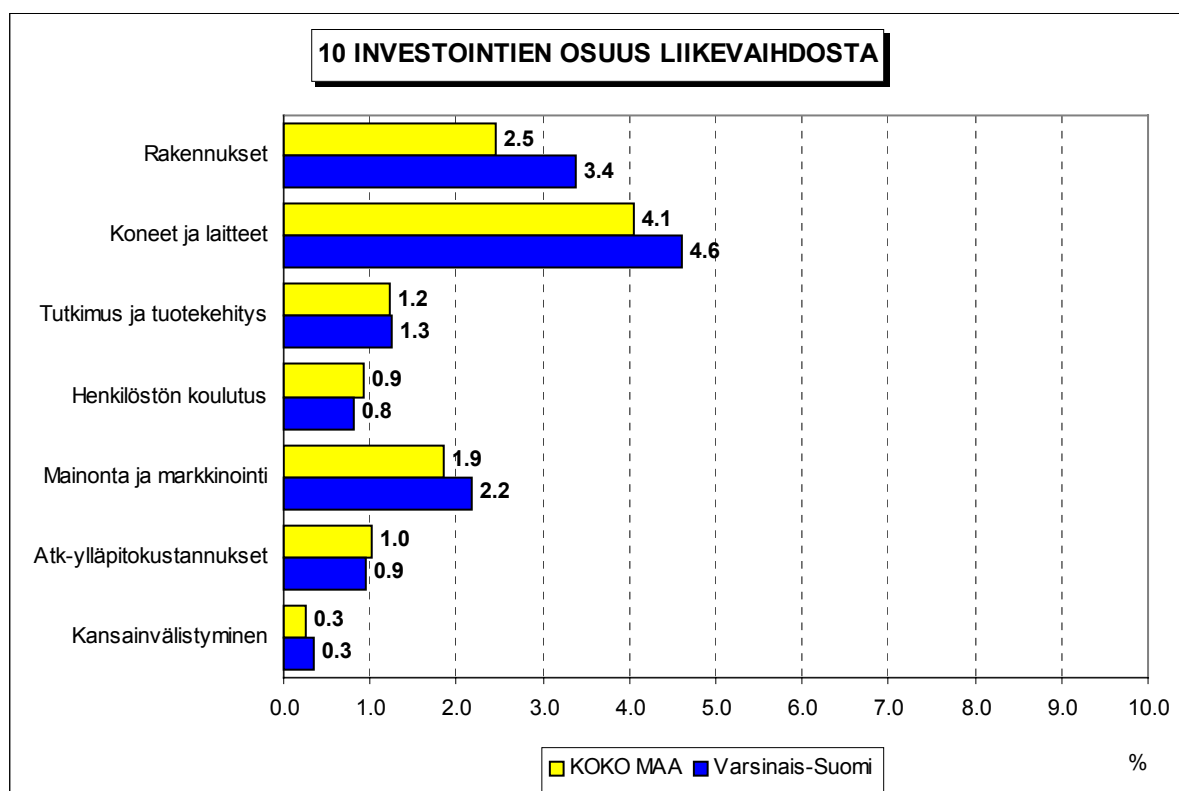

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA	Varsinais-Suomi
	%	%
Rakennukset	2.5	3.4
Koneet ja laitteet	4.1	4.6
Tutkimus ja tuotekehitys	1.2	1.3
Henkilöstön koulutus	0.9	0.8
Mainonta ja markkinointi	1.9	2.2
Atk-ylläpitokustannukset	1.0	0.9
Kansainvälistyminen	0.3	0.3
YHTEENSÄ	11.9	13.5

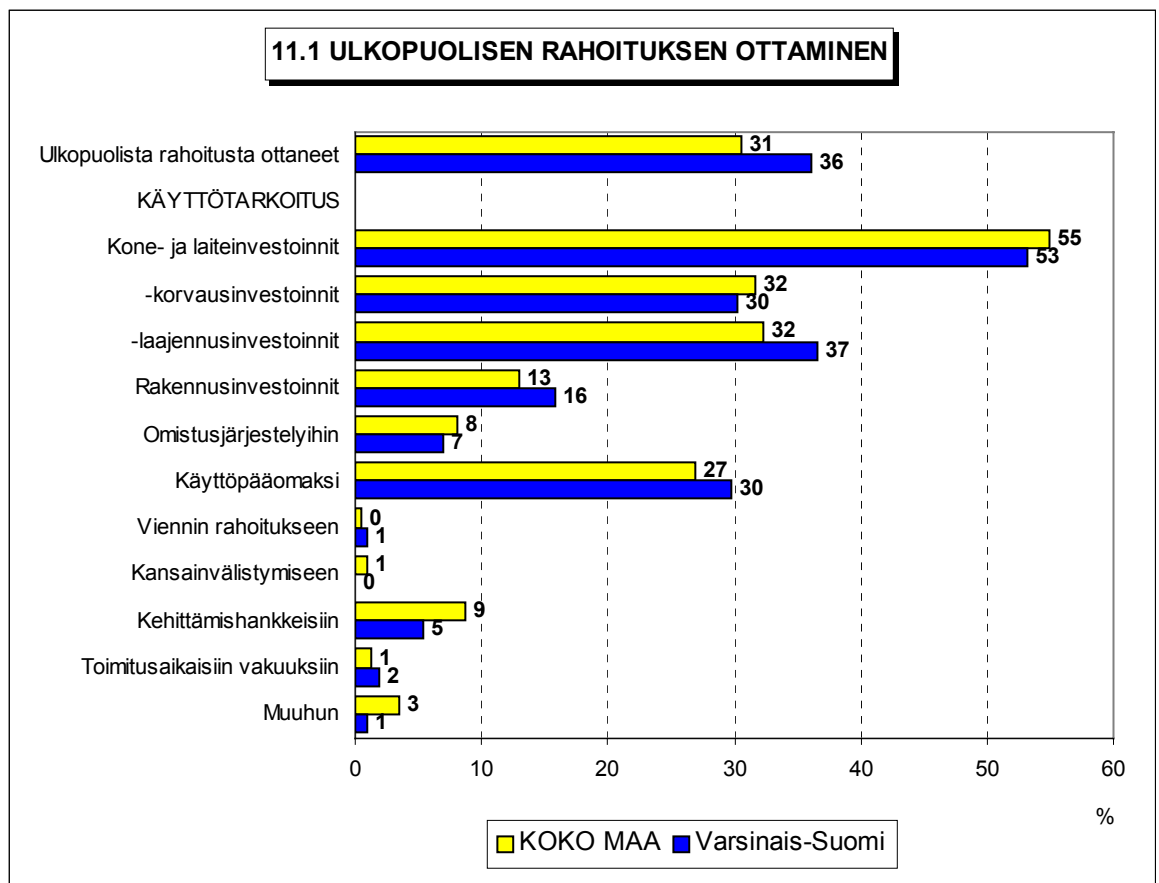
Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,9 prosenttia ja Varsinais-Suomen pk-yritykset 13,5 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Varsinais-Suomen pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin ja rakennuksiin. Koko maan tilanteeseen verrattuna alueen pk-yritykset aikovat investoida jonkin verran enemmän koneisiin ja laitteisiin, rakennuksiin ja mainontaan ja markkinointiin.

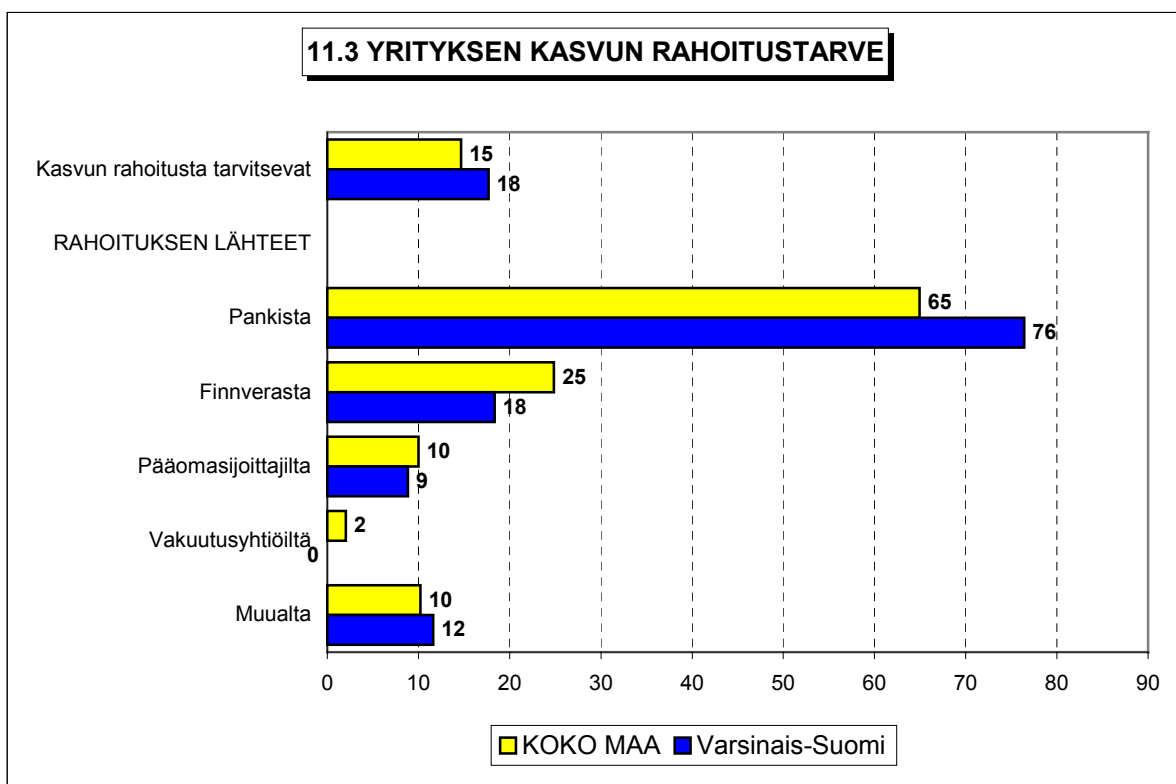
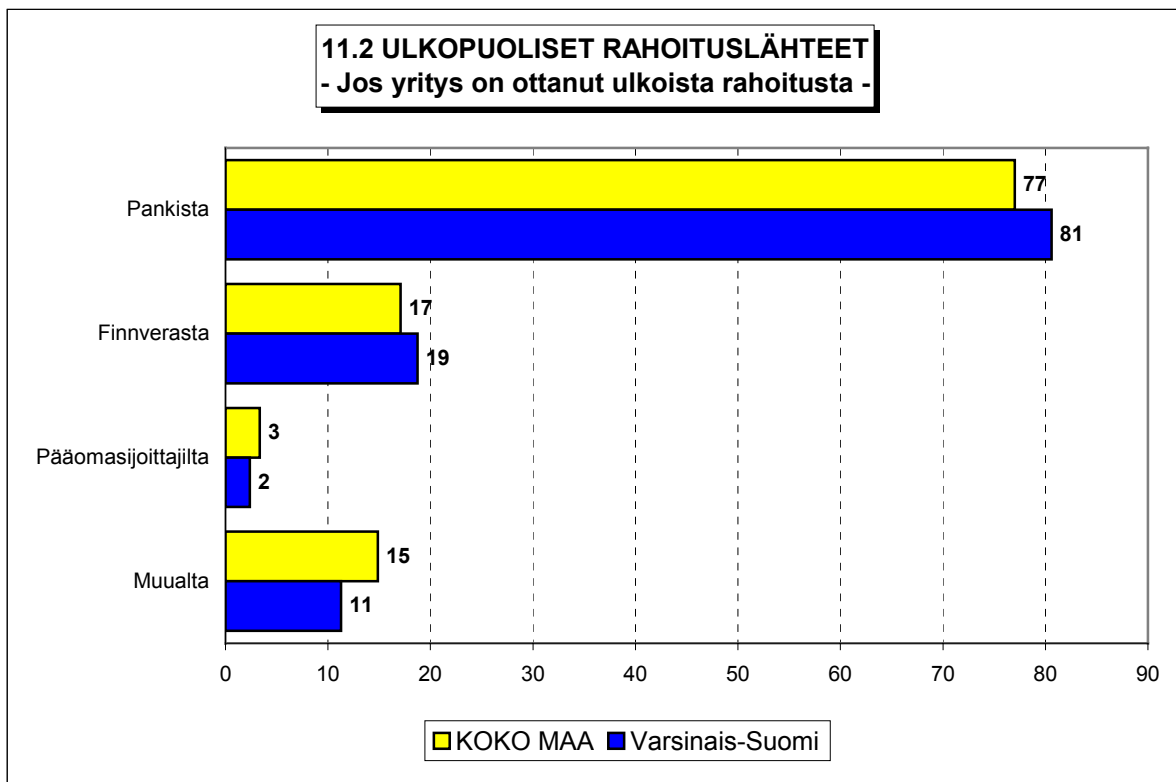

11 Pk-yritysten rahoitus

Varsinais-Suomessa toimivista pk-yrityksistä hieman yli kolmannes (36 %) on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen 12 kuukauden aikana. Koko maan pk-yrityksistä ulkopuolista rahoitusta on hankkinut hieman pienempi osuus, 31 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin ja käyttöpääomaksi. Varsinais-Suomen pk-yritykset ovat hankkineet ulkoisen rahoituksen useimmiten pankista (81 %) ja toiseksi eniten Finnverasta (19 %).

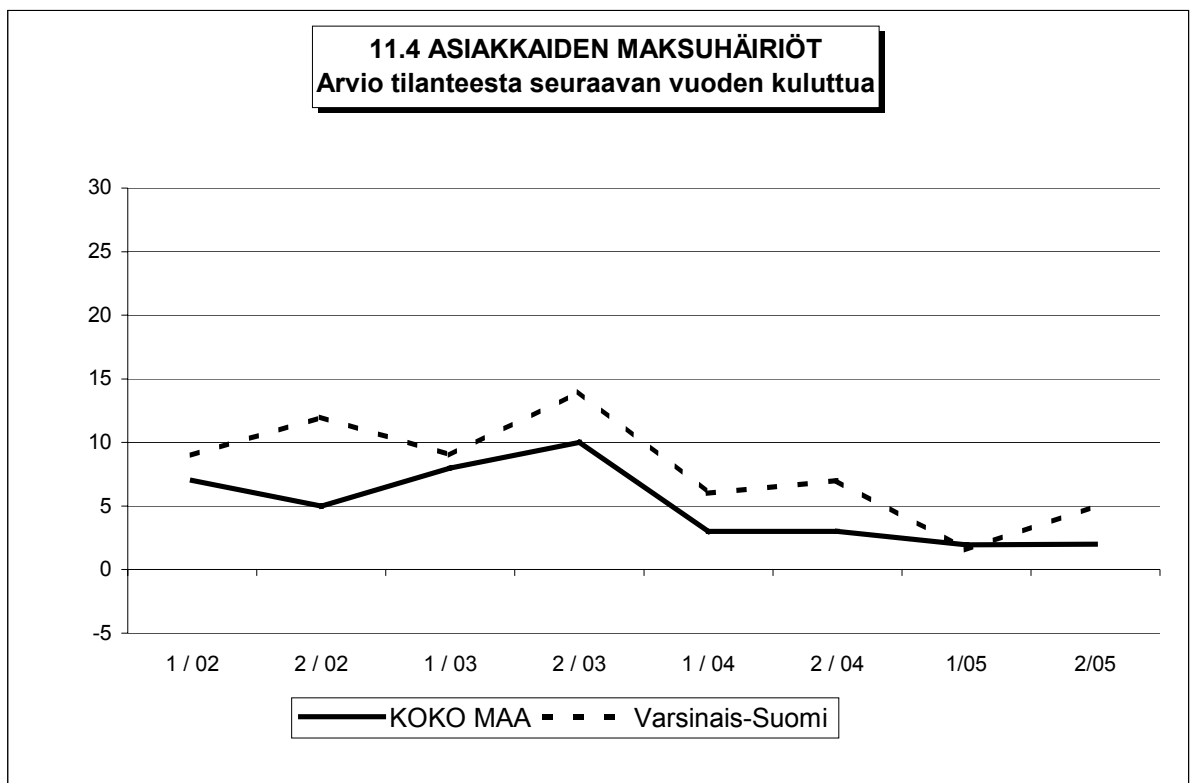
Alueella toimivista pk-yrityksistä 18 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on 15 prosenttia. Kasvun rahoitusta Varsinais-Suomen pk-yritykset aikovat hankkia muun muassa pankista (76 %) ja Finnverasta (18 %). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia tai vaikeuksia rahoituksen järjestämisessä odottaa joka neljäs Varsinais-Suomessa toimiva pk-yritys.

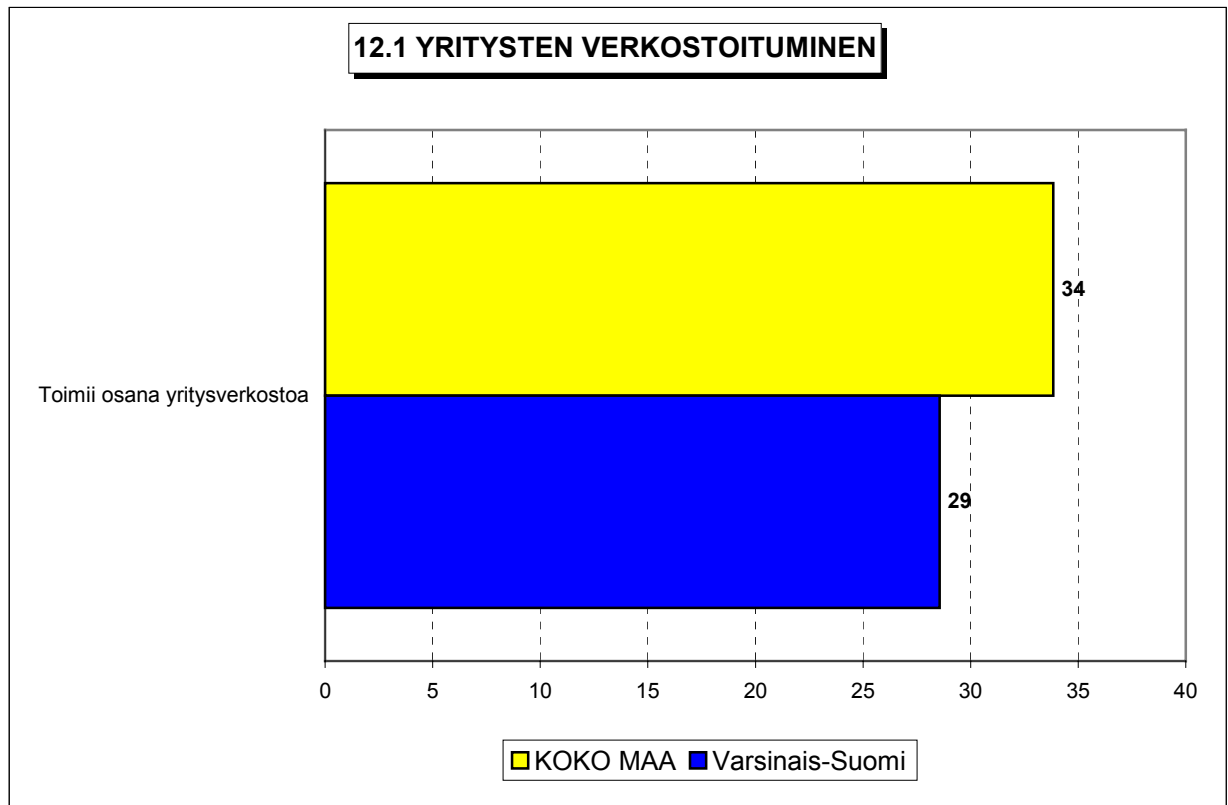
Taulukko 11: Hankaluudet ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä

%-osuudet yrityksistä, joiden kasvu tarvitsee ulkopuolista rahoitusta	KOKO MAA %	Varsinais-Suomi %
TULEEKO RAHOITUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ HANKALUUKSIA TAI VAIKEUKSIA		
Ei	74	75
Kyllä	18	25
Ei osaa sanoa	8	0

12 Pk-yritysten verkostoituminen

Varsinais-Suomen pk-yrityksistä 29 prosenttia toimii osana yritysverkostoa tai muuta tiivistä yhteenliittymää tai ketjua. Koko maan pk-yrityksistä yritysverkostoihin kuuluu kolmannes (34 %) pk-yrityksistä.

PÄÄKONTTORIT

HELSINKI

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

ALUEKONTTORIT

HELSINKI (PÄÄKAUPUNKISEUTU)

Eteläesplanadi 8 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

UUSIMAA

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

JOENSUU

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

LAHTI

Laiturikatu 2, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

LAPPEENRANTA

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

MIKKELI

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

OULU

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

PORI

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

ROVANIEMI

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

SEINÄJOKI

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

TAMPERE

Hämeenkatu 9 • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

VAASA

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

EDUSTUSTOT ULKOMAILLA

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre, toimisto 419/Finpro
RUS-197046 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Alvar Aallon katu 31, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT RY
Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

HELSINGIN YRITTÄJÄT
Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

KAINUUN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

KYMEN YRITTÄJÄT RY
Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

LAPIN YRITTÄJÄT RY
Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

LÄNSIPOHJAN YRITTÄJÄT RY
Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT RY
Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Uusikatu 64 A 2. krs., 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT RY
Tapiolan keskustorni 8. krs, 02100 Espoo
p. (09) 455 4525, f. (09) 467 655
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY -
KUST-ÖSTERBOTTENS FÖRETAGARE RF
Hietasaarenkatu 6, 65100 Vaasa
p. (06) 356 0800, f. (06) 356 0815
www.yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT RY
Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

SAVON YRITTÄJÄT RY
Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

UUDENMAAN YRITTÄJÄT - NYLANDS FÖRETAGARE RY
Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Varsinais-Suomen Yrittäjät

Brahenkatu 20, 20100 Turku
Puhelin (02) 275 7100
Faksi (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Suomen Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221
Faksi (09) 229 229 99
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

FINNVERA

Turku
Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

Finnvera Oyj
Valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi
Helsinki

Eteläesplanadi 8
PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio
Haapaniemenkatu 40
PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240